

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. XI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm01-shoot-idm140207711037904/facsimile.pdf> (tilgået 09. maj 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

INDLEDNING

I.

FREDERIK (af Familien kaldet Fritz) PALUDAN-MÜLLER blev født den 7de Februar 1809 i Kerteminde, hvor hans Fader, Jens Paludan-Müller, var Sognepræst. Da Drengen var 10 Aar gammel, forflyttedes Faderen til Odense og blev Stiftsprovst over Fyen; 1830 udnævntes han til Biskop over Aarhus Stift og døde 1845 i Aarhus, 74 Aar gammel.

Slægten var baade paa Sværd- og paa Spindesiden en gammel, vidt udbredt og stærkt udpræget Embedsmandsslægt, der siden det 17de Aarhundrede havde talt Præster, Professorer og højere juridiske Embedsmænd blandt sine Medlemmer, og som endnu i det Slægtled, hvortil Frederik Paludan-Müller hørte, og i det følgende frembragte flere betydelige Mænd. Broderen Caspar Paludan-Müller blev en af Danmarks mest fremragende Historikere; Brodersønnen Jens Paludan-Müller, Georg Brandes' Ungdomsven, gav Løfte om at blive noget dygtigt, men fandt en tidlig Død i 1864 i Slaget ved Sankelmark; og Søstersønner var de tre, hver paa sit Omraade udmærkede Mænd: Kunsthistorikeren Julius Lange, Nerveilægen Carl Lange og Sindsygeilægen Frederik Lange.

Den gamle Slægt gav sine Medlemmer i Arv megen Kultur og Dannelse, megen Tænkomsbhed og Evne til let og flydende at forme Tankerne i Vers og paa Prosa. Men den gav dem ogsaa en Særthed overfor Indtryk og en Nervøsitet, der hos enkelte kunde gaa over til Melankoli eller Sindsforvirring (Paludan-Müllers Moder døde som sindsygt), og den gjorde dem tidligt udviklede, men ogsaa gamle før Tiden. Man mærker det hos Paludan-Müller. Ungdommens Friskhed og Livsglæde bevarede han kun kort, om overhovedet nogensinde helt og udelte; allerede i sit 23de Aar var han, som det hedder i „Dandselinden“, „begyndt at gaae i Tanker“, og hans „Betragtningstime“ var slaet. Livets og Tilværelsens Intethed blev det, hvorom hans Tanker kresede, og Døden kom til at staa for ham som den store Befrier, den han aldrig blev træt af at prise og paakalde; i sit 30te Aar formede han — man mærke sig Rækkefølgen — Linjerne: „Naar Dødens Stund jeg sætter kun til Siden, hvad har da Kraft og Glands som Ungdomstiden?“ („Adam Homo“, 3dje Sang).